

Nr 67.

Ankom till riksdagens kansli den 20 juni 1944 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående slutlig reglering av riksstaten för budgetåret 1943/44 m. m., i vad angår jordbruksärenden.

(1:a avd.)

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen den 12 maj 1944 avlåtna proposition, nr 275, angående slutlig reglering av riksstaten för budgetåret 1943/44 m. m., i vad angår anslag under nionde huvudtiteln.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet hänvisa till propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag (bilaga 5 s. 41).

Driftbudgeten.

Nionde huvudtiteln.

G. Lanthushållning i allmänhet.

1:o) **Prisclearing för fodermedel m. m., reservationsanslag.** I enlighet med beslut av 1943 års riksdag (prop. nr 316; r. skr. nr 451) upptager den för budgetåret 1943/44 fastställda förskottsstaten för försvarsväsendet under nionde huvudtiteln ett förskottsanslag å 40 000 000 kronor till Prisclearing för fodermedel m. m. Från detta anslag — vilket den 30 juni 1943 ställdes till statskontorets förfogande att av statskontoret disponeras i enlighet med Kungl. Maj:ts särskilda beslut — har avsetts skola förskottsvis bestridas kostnaderna för prisclearing för konstgödselmedel ävensom de utgifter om kunna förärlas av regleringen av handeln med oljekraftfoder och fodercellulosa.

Genom särskilda beslut den 10 september och den 12 november 1943 samt den 21 januari 1944 har Kungl. Maj:t anbefallt statskontoret att från omförmälda förskottsanslag till Svenska spannmålsaktiebolaget utbetala sammanlagt (13 000 000 + 12 000 000 + 4 193 380: 80 =) 29 193 380 kronor 80 öre till bestridande av bolagets kostnader för omsättning av oljekraftfoder och fodercellulosa under verksamhetsåret 1 september 1942—31 augusti 1943.

I en den 26 april 1944 inom *statens livsmedelskommission* upprättad pro-

memoria ha kostnaderna för spannmålsaktiebolagets befattning med regleringen av handeln med oljekraftfoder och fodercellulosa under verksamhetsåret 1 september 1943—31 augusti 1944 beräknats till sammanlagt omkring 12 000 000 kronor. Vad beträffar kostnaderna för prisclearing för konstgödselmedel har i promemorian uttalats, att det för löpande budgetår beviljade förskottsanslaget till Prisclearing för fodermedel m. m. icke torde komma att till någon del tagas i anspråk för bestridande av ifrågavarande kostnader.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Från det å förskottsstaten för försvarsväsendet för budgetåret 1943/44 under nionde huvudtiteln upptagna förskottsanslaget till Prisclearing för fodermedel m. m. har såsom framgår av vad förut nämnts hittills anvisats tillhoppa 29 193 380 kronor 80 öre. Sistnämnda belopp har helt avsetts för bestridande av Svenska spannmålsaktiebolagets utgifter för reglering av handeln med oljekraftfoder och fodercellulosa under verksamhetsåret 1 september 1942—31 augusti 1943. Enligt vad som anförts i den i det föregående omförmälda promemorian från livsmedelskommissionen beräknas bolagets kostnader under verksamhetsåret 1 september 1943—31 augusti 1944 för angivna ändamål uppgå till omkring 12 000 000 kronor. Till prisclearing för konstgödsel torde enligt vad i promemorian framhållits icke erfordras några medel för sagda verksamhetsår. För täckande av de utgifter, som bestritts med anlitanande av omförmälda förskottsanslag eller som under återstoden av löpande verksamhetsår beräknas komma att erfordras för de med anslaget avsedda ändamålen, synes nu böra å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisas ett särskilt reservationsanslag under nionde huvudtiteln. Sistberörda anslag torde böra bestämmas till (29 193 380: 80 + 12 000 000 =) 41 193 380: 80 eller i runt tal 42 000 000 kronor.»

Utskottet.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

att riksdagen må till *Prisclearing för fodermedel m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 42 000 000 kronor.

N. Diverse.

2:o) **Täckning av planeringskostnader, reservationsanslag.** Genom särskilda beslut den 10 mars 1944 har Kungl. Maj:t anbefallt statskontoret att från det å allmänna förskottsstaten uppförda förskottsanslaget till Planering av allmänna arbeten utbetala tillhoppa 514 075 kronor, därav till lantbruksstyrelsen 410 775 kronor och till egnehemsstyrelsen 103 300 kronor för planläggning av förbättringsföretag, avsedda att bereda sysselsättning inom jordbrukets område vid en eventuell arbetslöshet. Av beloppet å 410 775 kronor ha beviljats *dels* (89 025 + 76 050 + 38 700 =) 203 775 kronor såsom statsbidrag till hushållningssällskapen för budgetåret 1943/44 till

avlöningar samt resekostnads- och traktamentsersättning åt extra arbetskraft ävensom till anskaffande av instrumentutrustning åt den extra arbetskraften, dels ock (90 000 + 117 000 =) 207 000 kronor för anordnande genom hushållningssällskapens försorg av kurser för utbildande av täckdikningsförmän och byggnadspersonal. Förenämnda belopp å 103 300 kronor har av Kungl. Maj:t tilldelats lantbruksförbundets byggnadsförening L. B. F. u. p. a. såsom statsbidrag för innevarande budgetår; av bidraget, som av egnahemsstyrelsen skulle utanordnas till föreningen, ha 80 000 kronor avsetts för utbildning av extra arbetskraft, 15 600 kronor för utrustning av extra arbetskraft samt 7 700 kronor för rådgivning i landsbygdens byggnadsfrågor.

Den 5 maj 1944 har Kungl. Maj:t anbefallt statskontoret att från ifrågasvarande förskottsanslag till egnahemsstyrelsen utbetala ett belopp av högst 70 000 kronor för bestridande av kostnader för avlöningar, resor, kursverksamhet m. m. i samband med projektering genom egnahemsorganisationens försorg av ladugårdsförbättringsföretag av beredskapskaraktär inom de län, där egnahemsnämnderna hade egna byggnadskontor.

Kungl. Maj:t har härjämte den 4 januari och den 21 april 1944 anbefallt statskontoret att från förevarande anslag till skogsstyrelsen utbetala sammanlagt 35 000 kronor. Härav ha 30 000 kronor avsetts skola enligt en av skogsstyrelsen i promemoria den 23 december 1943 framlagd plan disponeras för arvoden och ersättningar till förrättningsmän för planläggning av reservarbeten inom skogsbruket ävensom för sådan förstärkning av arbetskraften inom skogsstyrelsen som betingades av fredsutredningarna. Återstående 5 000 kronor skulle enligt Kungl. Maj:ts beslut användas för anordnande under budgetåret 1943/44 genom skogsstyrelsens försorg av fortbildningskurser i skogsväggbyggnad.

Departementschefen har anfört och föreslagit följande i ärendet:

»För den planläggning av arbeten av olika slag, varom här är fråga, har såsom den i det föregående lämnade redogörelsen giver vid handen, hittills tagits i anspråk ett sammanlagt belopp av (514 075 + 70 000 + 35 000 =) 619 075 kronor från det å allmänna förskottsstaten för löpande budgetår under sjunde huvudtiteln upptagna förskottsanslaget till Planering av allmänna arbeten. Enligt vad jag inhämtat från vederbörande myndigheter torde det ytterligare belopp, som för innevarande budgetår erfordras för ifrågasvarande planläggningsverksamhet, kunna beräknas till omkring 100 000 kronor. För täckande av de utgifter, som enligt Kungl. Maj:ts i det föregående omförmälda beslut skola utgå från förevarande förskottsanslag, samt för bestridande av de ytterligare kostnader för planeringsverksamheten, som enligt vad nyss sagts beräknas uppkomma för budgetåret 1943/44, synas nu böra å tilläggsstat II till riksstaten för sagda budgetår anvisas anslag under nionde huvudtiteln. Medelsanvisningen torde med hänsyn till vad förut anförts böra bestämmas till (619 075 + 100 000 =) i runt tal 750 000 kronor.»

Utskottet.

I enlighet med förevarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Täckning av planeringskostnader* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 750 000 kronor.

Stockholm den 20 juni 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se memorial nr 66.